

Sygn. akt: IV RC 457/19

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 czerwca 2021r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Jerzy Cisowski

Protokolant: Marzena Papiernik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 maja 2021r. w R.

sprawy z **powództwa R. C.**

przeciwko B. C.

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

1. oddała powództwo;
2. zasądza od R. C. 900,00 zł (dziewięćset złotych) na rzecz B. C. jej kosztów procesu.

Sygn. akt IV RC 457/19

UZASADNIENIE

wyroku z 4 czerwca 2021 roku

Pozwem wniesionym w dniu 21 sierpnia 2019 roku powód R. C. domagał się uchylenia w całości obowiązku alimentacyjnego orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 20 listopada 2007 roku (sygn. akt IV RC 779/07) względem pozwanej B. C. w kwocie po 300 zł miesięcznie, począwszy od dnia złożenia pozwu.

Uzasadniając swoje stanowisko powód wskazał, iż na mocy przedmiotowego orzeczenia został obciążony obowiązkiem alimentacyjnym względem byłej małżonki. Wskazał, że pozwana posiada dwa mieszkania oraz dodatkową pracę, przez co jej sytuacja majątkowa znajduje się na wysokim poziomie. Powód natomiast pobiera świadczenie emerytalne, z którego musi opłacić liczne zobowiązania kredytowe oraz stałe wydatki. Podał, że z uwagi na długotrwałe i postępujące dolegliwości zdrowotne, ponosi wydatki związane z rehabilitacją oraz opieką zdrowotną.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podała, że od czasu ustalenia ostatniego obowiązku alimentacyjnego nie doszło do zmiany stosunków, które uzasadniałyby jego uchylenie. Porównując stan dochodów powoda i pozwanej wskazała, że powód posiada co najmniej kwotę 1.500 zł wyższą niż wynagrodzenie pozwanej. Nadto dochody pozwanej są na tyle niskie, iż pozwana musiała wspomagać się dodatkowym finansowaniem z kasy zapomogowo – pożyczkowej, która udziela długoterminowych pożyczek przy niewielkim oprocentowaniu. Ponadto stan zdrowia pozwanej nie pozwala jej na podjęcie dodatkowej pracy.

Sąd ustalił, co następuje:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z dnia 15 października 2002 roku w sprawie II RC 1115/02 rozwiązano przez rozwód małżeństwo stron, z wyłącznej winy powoda.

Ostatni obowiązek alimentacyjny stron został ukształtowany mocą wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 20 listopada 2007 roku w sprawie o sygn. akt IV RC 779/07, gdzie zasądzono od R. C. na rzecz uprawnionej alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie.

Powód w chwili wydania ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów miał 54 lata i utrzymywał się z emerytury w wysokości około 2800 zł netto. Z dochodów powoda egzekwowano wówczas alimenty na rzecz syna w kwocie 500 zł miesięcznie. Zobowiązany mieszkał w tym czasie z 25 - letnią córką M., w należącym do niej mieszkaniu. Koszty mieszkaniowe sięgały wówczas kwoty około 800 zł, a w tym 500 zł czynsz, 100 zł energia elektryczna, 64 zł co dwa miesiące gaz, 35 zł abonament TV, 120 zł telefon oraz 24 zł internet. Część udziałów w wydatkach mieszkaniowych obciążającą w tym czasie zobowiązanego ustalono na kwotę około 400 zł. Mieszkanie, które w 2007 roku zajmował powód zostało zakupione w kredycie hipotecznym, którego spłata odbywała się w ratach po 529 zł miesięcznie, co z kolei w całości obciążało powoda.

Pozostałe koszty utrzymania zobowiązanego ustalono wówczas w następującej wysokości:

- wyżywienie 600 zł,
- odzież 150 zł,
- środki czystości 80 zł,
- dodatkowe ubezpieczenie 35 zł.

Powód poza spłatą kredytu hipotecznego regulował również należności wynikające z pożyczki na zakup pralki i kuchni tj. 100 zł miesięcznie. Nadto wspierał finansowo córkę przekazując na jej rzecz 300-400 zł miesięcznie.

Reasumując powyższe, całość wydatków zobowiązanego w 2007 roku sięgała kwoty około 2700 zł, przy czym za usprawiedliwione uznano wówczas jego wydatki sięgające kwoty 1900 zł., z uwzględnieniem zobowiązań kredytowych i wydatków na wyżywienie, zakup środków czystości, odzieży. Przyjęto, że połowę kosztów utrzymania mieszkania powinna ponosić pełnoletnia córka stron, jak i że powinna ponosić inne koszty swego utrzymania.

Pozwana miała wówczas 49 lat, była zatrudniona w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., a jej wynagrodzenie oscylowało od około 1350 zł do około 1440 zł netto miesięcznie. Uprawniona spłacała wówczas pożyczkę zakładową w ratach po 220 zł miesięcznie oraz kredyt bankowy – comiesięcznie 470 zł.

Pozwana była właścicielką dwóch mieszkań własnościowych oraz zabudowanej, niezamieszkałej nieruchomości położonej w K.. Jeden z lokali zajmowała wspólnie z synem T., drugie mieszkanie było z kolei użytkowane przez syna stron W. C. i jego rodzinę. Uprawniona ponosiła wyłącznie koszty użytkowanego przez siebie mieszkania i nie pobierała żadnych pożytków z drugiego lokalu. Wydatki mieszkaniowe obciążające wówczas pozwaną i jej syna sięgały kwoty około 950 zł miesięcznie, a w tym: czynsz 470 zł, opłata modernizacyjna i zadłużenie czynszowe 230-280 zł, energia elektryczna około 190 zł co dwa miesiące, gaz około 120 zł co dwa miesiące, telewizja kablowa i internet około 60 zł. W przeliczeniu na osobę był to zatem wydatek rzędu 475 zł miesięcznie.

Uprawniona w 2007 roku była pod stałą opieką poradni alergologicznej i gastrologicznej, wymagała również rehabilitacji. Koszty leczenia pozwanej sięgały w tym czasie ponad 100 zł miesięcznie.

Pozostałe koszty utrzymania pozwanej, w poprzedniej sprawie alimentacyjnej, ustalono następująco:

- wyżywienie 500 zł,
- odzież 100 zł,
- środki czystości i kosmetyki 50 zł,

- dojazdy do pracy 80 zł.

Pozwana musiała także partycypować w kosztach utrzymania 20 - letniego syna T., którego wydatki określono na kwotę 700-800 zł miesięcznie, z czego 500 zł pokrywały świadczenia alimentacyjne powoda. Pozostała część kosztów utrzymania syna stron obciążała pozwaną.

Całość wydatków uprawnionej kształtowała się zatem na poziomie 2100-2200 zł (w tym niemalże 700 zł spłata zobowiązań finansowych).

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy w Rybniku zważył wówczas, że stopa życiowa małżonków nie jest równa, a sytuacja ekonomiczna pozwanej w wyniku rozwodu pogorszyła się, co warunkowało zasądzeniem alimentów w kwocie 300 zł miesięcznie.

(dowód: akta sygn. II RC 1115/02, IV RC 779/07)

Powód ma obecnie 68 lata i w dalszym ciągu pobiera świadczenia emerytalne, które aktualnie sięgają kwoty 4.049,83 zł netto miesięcznie. Zobowiązany w ostatnich latach nie zmieniał miejsca zamieszkania i w dalszym ciągu zajmuje lokal własnościowy córki M.. Kredyt hipoteczny na ww. lokal powód spłacił w całości w październiku 2020 roku. Samodzielna córka stron nie mieszka już z ojcem i aktualnie pracuje w Holandii.

Powód nie posiada samochodu. W dniach od 8 do 30 października 2020 roku przebywał w szpitalu w R. z powodu infekcji (...) 2. Od 24 listopada 2020 roku do 02 grudnia 2020 roku przebywał w Wojewódzkim Szpitalu (...) w J. z powodu wstrząsu i ciężkiej niewydolności oddechowej. Po wyjściu ze szpitala powód zakupił balkonik za 400 zł oraz przyrząd do natleniania za 200 zł. W okresie od 11 marca 2021 roku do 01 kwietnia 2021 roku przebywał w Sanatorium w U., którego koszt wraz z opłatą uzdrowską wynosił 447,30 zł. Z powodu ograniczonej ruchomości korzysta z usług przewozów taxi, gdzie ich miesięczny koszt wynosi 50 -60 zł.

Powód w dalszym ciągu spłaca zobowiązanie kredytowe w Euro banku na remont w wysokości 1.058,78 zł.

Pozostałe koszty utrzymania zobowiązanego to obecnie:

- wyżywienie 900 zł,

- czynsz 747,

- prąd 80 zł,

- Internet 54 zł,

- telewizja 124 zł,

- telefon 200 zł,

- abonament na telefon 60 zł,

- gaz 64 zł,

- odzież, obuwie 150 zł,

- środki czystości 100 zł.

Łączna suma wydatków powoda to około 3.800 zł. Sąd zmuszony był częściowo zmiarkować koszty związane z wyżywieniem, opierając się na zasadach doświadczenia życiowego i uznając, że podana w czasie zeznań kwota, z uwagi na brak wymogu specjalistycznej diety, jest wygórowana.

Pozwana ma 63 lata i pobiera świadczenie emerytalne w wysokości 2.735,93 zł. Po osiągnięciu wieku emerytalnego pozwana pracowała jeszcze pół roku ale potem zrezygnowała z powodu ogólnego stanu zdrowia i wydajności w pracy. Do października 2021 roku będzie spłacać ratę kredytu z zakładu pracy w kwocie po 500 zł miesięcznie. Kredyt zaciągnęła z powodu śmierci syna na koszt pogrzebu w wysokości 12.000 zł oraz na zakup pralki i lodówki. Lokal, który zajmuje, początkowo wchodził w skład majątku wspólnego stron, natomiast w wyniku podziału majątku wspólnego, pozwana otrzymała go na własność z jednoczesną spłatą na rzecz powoda kwoty 52.000 zł. Otrzymała nadto od rodziców w drodze darowizny mieszkanie własnościowe o powierzchni 34,50 m². Aktualnie nikt w nim nie przebywa, a koszty jego utrzymania pokrywa starszy syn. Posiada również udział w nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym o pow. 87 m.

Pozwana jest pod stałą opieką alergologa i ginekologa. Stale przyjmuje lekarstwa na alergię, boreliozę, ciśnienie tętnicze i zmiany miażdżycowe mięśnia sercowego.

Pozostałe miesięczne potrzeby pozwanej przedstawiają się następująco:

- czynsz 693 zł,
- energia elektryczna 90 zł,
- gaz 32 zł,
- ubezpieczenie na życie 72 zł,
- Internet, telewizja 86 zł,
- telefon 70 zł,
- lekarstwa 150 zł,
- wyżywienie 800 zł,
- środki czystości 70 zł,
- odzież, obuwie 100 zł,
- badania lekarskie 60 zł,
- wizyty lekarskie 100 zł,

Uśredniając powyższe wyliczenia, wydatki uprawnionej kształtują się na poziomie około 3.000 zł miesięcznie.

(dowód: pismo ZUS k. 24, wyniki badań k. 25-26, 43-45, 75-77, rachunki i faktury k. 17-18, 32, 33, 40-42, 52-56, 66-74, 78-80, 83-84, ubezpieczenie k. 29, pismo k. 30, 31,50-51, decyzja ZUS k. 47, 65, 96, rozliczenie podatku PIT k. 48, zawiadomienie banku k. 49, przesłuchanie powoda k. 57v-58v, 93-93v, decyzja Urzędu Skarbowego k. 81, umowa kredytu gotówkowego k. 85-87, umowa kredytu konsolidacyjnego k. 88-91, przesłuchanie pozwanej k. 92-93v.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wymienione wyżej dowody przeprowadzone w niniejszej sprawie. Sąd w pełni oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy, których wiarygodności nie podważano. Zeznania stron w szerokim zakresie odnajdowały odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym.

Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a przeprowadzone postępowanie Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 138 k.r.o., w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy istotne zwiększenie możliwości zarobkowych lub majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami (T. Domińczyk (w:) K. Piasecki (red.) Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, Warszawa 2009, s. 998).

Kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje dwie postaci obowiązku alimentacyjnego między rozwiedzionymi małżonkami: zwykłą postać (art. 60 § 1 k.r.o.) oraz szerszą postać tego obowiązku (art. 60 § 2 k.r.o.).

Zgodnie z art. 60 § 1 k.r.o. małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.

Artykuł 60 § 1 k.r.o. reguluje istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego między byłymi małżonkami po orzeczeniu rozwodu, w sytuacji gdy oboje małżonkowie zostali uznani za winnych rozkładu pożycia małżeńskiego jak również ma zastosowanie w sytuacji, gdy żadnemu z małżonków nie została przypisana wina, a zatem gdy sąd rozwodowy na zgodne żądanie małżonków zaniechał orzeczenia o winie (art. 57 § 2 zdanie pierwsze k.r.o.).

Natomiast zgodnie z art. 60 § 2 k.r.o., jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, choćby ten nie znajdował się w niedostatku.

Przepis ten (art. 60 § 2 k.r.o.) legł u podstaw obowiązku alimentacyjnego powoda względem pozwanej, ustalonego wyrokiem Sądu Rejonowego w sprawie IV RC 779/07.

Tymczasem przedmiotem rozważań w niniejszej sprawie jest ustalenie czy nastąpiła taka zmiana stosunków, która uzasadniałaby uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec pozwanej lub obniżenie alimentów. Zgodnie, bowiem z treścią art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przy czym przez zmianę stosunków należy rozumieć istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania poprzez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Zmianę stosunków powoduje także zdarzenie, wskutek którego obowiązek alimentacyjny wygasa (vide' Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem pod redakcją Krzysztofa Pietrzykowskiego wyd.2 Wydawnictwo C.H. BECK Wa-wa 2010 r).

Bezspornym w sprawie jest fakt, iż związek małżeński stron został rozwiązany przez rozwód z wyłącznej winy powoda.

Analizując dowody zebrane w sprawie, Sąd uznał, że brak jest podstaw do uchylenia obowiązku alimentacyjnego, ponieważ nie doszło do istotnej zmiany stosunków po żadnej ze stron. Zarówno powód jak i pozwana pobierają świadczenia emerytalne. Ich emerytura jest okresowo waloryzowana. Ilość nieruchomości po obu stronach pozostała bez zmian od czasu ustalenia obowiązku alimentacyjnego. Dotyczy to również stanu zdrowia powoda i pozwanej, którzy cierpią na choroby przewlekłe od wielu lat. Zarówno powód jak i pozwana nie zamierzają podjąć dodatkowej pracy.

W konsekwencji poczynionych ustaleń Sąd uznał, że zmiana stosunków jaka nastąpiła na przestrzeni ostatnich ponad 7 lat, nie determinuje niekorzystną, z punktu widzenia pozwanej, zmianą wcześniejszego orzeczenia. Dysproporcja w stanie majątkowym obu małżonków nadal wpływa na standard ich życia. Powoda obecnie stać, aby w całości pokrywać

zobowiązania finansowe, które zaciągnął będąc już świadomym ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem byłej żony.

Pozwana z kolei z własnych dochodów nie jest w stanie w całości pokryć swoich wydatków, w tym związanych z leczeniem, a potrzeby przedstawione przez nią w nin. postępowaniu, nie są przejawem jej zbytku. Sytuacja ta nie miałaby jednak miejsca, gdyby nie nastąpił rozpad związku małżeńskiego stron. Kwota dotychczasowych alimentów tj. 300 zł miesięcznie niweluje powstałą z tego powodu dysproporcję i zdaniem Sądu, stanowi kluczowy element w kwestii zaspokojenia potrzeb uprawnionej. Ten stan rzeczy istniał już w 2007 roku, kiedy to stopa życiowa rozwiedzionych małżonków także przedstawiała się na różnym poziomie.

W tym stanie rzeczy, wobec braku zaistnienia przesłanki określonej w art. 138 k.r.o., na podstawie tego przepisu oddalono powództwo R. C..

Z uwagi na wynik postępowania w niniejszej sprawie, Sąd na zasadzie art. 98 k.p.c. Powód przegrał proces w całości dlatego obowiązany jest zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty. Na zasądzoną kwotę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w kwocie 900 zł ustalone w oparciu o § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z 22 października 2015r., w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu, tj. 21 sierpnia 2019 roku.

R., dnia 09 lipca 2021 roku Sędzia Jerzy Cisowski